

ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM
VASÚTI HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY

TANTERVI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

**Általános forgalmi ismeretek
tanfolyam számára**

2024.

A Vasúti Hatósági Szervezetirányítási Kézikönyv 4.1.3. pontja alapján az általános forgalmi ismeretek tanfolyam tantervi és vizsgakövetelményeit az alábbiakban határozom meg.

Budapest, 2024. „08.16.”

Veszprémi László
főosztályvezető

Készítette:

Építési és Közlekedési Minisztérium

Közlekedési Hatósági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság

Vasúti Hatósági Főosztály

Hatályos: 2024. augusztus 26. – 2024. december 31.

I. Tartalomjegyzék

I. Tartalomjegyzék.....	3
II. A képzés célja, feladata, követelményrendszere.....	4
A képzéssel kapcsolatos adatok	4
III. Óraterv	5
Általános forgalmi ismeretek tanfolyam	5
IV. Általános módszertani útmutató a képzéshez	6
V. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója	7
A. Általános fogalmak, Vasúti pályahálózatok, vasútvonalak	7
B. Biztonsági követelmények,	8
Vasúti közlekedés biztonságának megteremtése.....	8
C. Vasúti Jelzések	10
Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás.....	10
D. Balesetvizsgálat rendszere	11
E. Gyakorlat.....	11

II. A képzés célja, feladata, követelményrendszere

A képzés célja

A képzés célja, hogy a hallgatók az általános forgalmi ismereteket és a vasúti közlekedés biztonságára vonatkozó szabályzatok, utasítások jóváhagyásával kapcsolatos alapvető ismereteket megszerezzék.

A képzés feladata, követelményrendszere

A tanfolyam során a hallgatóknak a következő ismereteket kell elsajátítaniuk, fejleszteniük annak érdekében, hogy képesítésük révén megfelelő szintű szakértelemmel rendelkezzenek:

- általános fogalmak ismerete a vasútiüzemi működés körében alkalmazandó jogszabályok helyes értelmezéséhez,
- a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény,
- a hagyományos vasúti rendszerek kölcsönös átjárhatóságáról szóló 103/2003. (XII. 27.) GKM rendelet,
- az Országos Vasúti Szabályzat II. kötetének kiadásáról szóló 18/1998. (VII. 3.) KHVM rendelet,
- az egyes veszélyes tevékenységek biztonsági követelményeiről szóló szabályzatok kiadásáról szóló 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelet,
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának, valamint az üzembentartói vizsgálat részletes szabályairól szóló 24/2012. (V. 8.) NFM rendelet, valamint
- a vasúti közlekedés biztonságával vonatkozó utasításrendszerek ismerete,
- a vasúti közlekedés biztonságának megteremtése, fenntartása,
- Jelzési, Forgalmi, Balesetvizsgálati és Végrehajtási Utasítások tartalmi követelményei,
- a forgalmi szolgálat szervezésének, irányításának, végzésének és ellenőrzésének szabályozása.

A képzéssel kapcsolatos adatok

1. A képzés megnevezése: általános forgalmi ismeretek
2. A képzés a Vasúti Hatósági Szervezetirányítási Kézikönyv 4.1.3 pontja alapján kerül megtartásra
3. A képzés minimális időtartama

Sorszám	A tanfolyam megnevezése	Minimálisan kötelező óraszám
1.	Általános forgalmi ismeretek	40

4. A képzéshez vizsgakövetelmény nem kapcsolódik.

III. Óraterv

Általános forgalmi ismeretek tanfolyam

Tantárgy típusa	Tantárgyak	Minimálisan kötelező óraszám
Elmélet	Általános fogalmak Vasúti pályahálózatok, vasútvonalak	4
Elmélet	Biztonsági követelmények Vasúti közlekedés biztonságának megteremtése	4
Elmélet	Vasúti jelzések Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás	6
Elmélet	Balesetvizsgálat rendszere	1
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: MÁV Zrt. Üzemirányító Központ	2
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: MÁV Zrt. Forgalomirányító Központ	2
Gyakorlat	Vasúti jelzések, Forgalmi szolgálat Helyszín: MÁV Zrt. Bp. Nyugati pu.	3
Gyakorlat	Vasúti jelzések, Forgalmi szolgálat Helyszín: MÁV Zrt. Bp. Ferencváros	3
Gyakorlat	Vasúti jelzések Helyszín: Istvántelek/szimulátor	3
Gyakorlat	Vasúti jelzések, forgalomirányítás Helyszín: Száva kocsiszín/szimulátor, Forgalomirányító Központ	3
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: BKV Zrt. M4 KFM	2
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: BKV Zrt. M2-M3 KFM	3
Gyakorlat	Forgalomirányítás Helyszín: BKV Zrt. M1 Mexikói út	2
Gyakorlat	Balesetvizsgálat rendszere Helyszín: KBSZ	2

IV. Általános módszertani útmutató a képzéshez

A tananyag egységei egymásra épülve egy olyan komplex jogi szemlélet kialakításában nyújtsanak segítséget, amely biztosítja a résztvevők számára a vasúti közlekedési hatósági - különös tekintettel, a vasúti járművekkel kapcsolatos - eljárások, ellenőrzések jogszerű lefolytatását, a vasútbiztonsági ellenőrzésekkel kapcsolatos meghatározó alapismereteket, a vasúti hatósági eljárási keretszabályozás hazai rendszerben történő elhelyezését, összefüggéseit, eljárásait.

Az egyes témakörök az igények figyelembevételével a tantervben megjelölnél nagyobb óraszámokban is oktathatók. Az itt szereplő óraszámok a kötelezően előírt minimum óraszámokat jelentik.

Az elméleti tantárgyak eredményes oktatásához nélkülözhetetlen a változatos módszerekkel végzett szemléltetés.

A kivetített prezentációk mellett javasoljuk egyéb oktatási célú eszközök felhasználását.

A tanfolyamot meghirdető képző szervek nyújtsanak segítséget az egyéni tanuláshoz, biztosítsák az elektronikus kapcsolattartást, adjanak tájékoztatást a felkészüléshez, amely tartalmazza:

- az önálló tanulás ajánlott ütemtervét,
- a tananyag feldolgozásának elősegítését szolgáló módszereket,
- a tanuláshoz felhasználható segédanyagok (könyv, jegyzet, ellenőrző kérdések) beszerzésének helyeit.

A modulok tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan, a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet szerinti vasúti közlekedési hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, intézkedésre. A témaköröket olyan részletességgel kell bemutatni, hogy a hallgatók megfelelő alapismeretekkel rendelkezzenek napi munkájuk ellátásához.

A képzés során kiemelt célként kell tudatosítani a hallgatóval, hogy az ellenőrzés során tevékenységével nagymértékben hozzájárul a vasúti közlekedés biztonságának növeléséhez, a balesetmentes közlekedéshez.

V. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója

A tantárgyak felsorolása

A. Általános fogalmak,

Vasúti pályahálózatok, vasútvonalak

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan a hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások jóváhagyásával és a vasúti forgalommal összefüggő engedélyezéssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, valamint az esetleges intézkedésre.

Tárgyi feltételek

A tanfolyam létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnikai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel stb.)

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik az alábbi képesítésekkel, végzettségekkel:

- felsőfokú végzettség, és
- legalább 5 éves tapasztalat vasúti közlekedési hatósági területen.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 2. § Általános fogalmak:

- Pályahálózat működtető
- Vasúti társaság
- Vállalkozó vasúti társaság
- Nyomtáv
- Keskeny nyomtáv
- Normál nyomtáv
- Széles nyomtáv
- Vasúti jármű
- Vasút-villamos (tram-train)
- Menetvonal
- Menetrend
- Vonat
- Tolatás
- Szolgálati hely
- Nyílt vonal
- Vágány
- Átszelési kitérő
- Egyszerű kitérő
- Mozdonyvezető

- Utazó vasúti munkavállaló
- Vasúti járművezető
- Vonatkísérő
- Vonatszemélyzet
- Állomási személyzet

Vasúti pályahálózatok, vasútvonalak

- Országos vasúti pályahálózat
- Országos jelentőségű vasútvonalak
- Országos törzshálózati vasúti pálya
- Országos vasúti mellékvonal
- Egyéb vasútvonal
- Elővárosi vasúti pályahálózat
- Városi vasúti pályahálózat
- Vasút-villamos pályahálózat
- Saját célú vasúti pályahálózat
- Iparvágány
- Különleges kötőtpályás közlekedési rendszer

B. Biztonsági követelmények,

Vasúti közlekedés biztonságának megteremtése

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan a hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások jóváhagyásával és a vasúti forgalommal összefüggő engedélyezéssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, valamint az esetleges intézkedésre.

Tárgyi feltételek

A tanfolyam létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnikai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel stb.)

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik az alábbi képesítésekkel, végzettségekkel:

- felsőfokú végzettség, és
- legalább 5 éves tapasztalat vasúti közlekedési hatósági területen.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

Biztonsági Követelmények

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény:

- 30/A. §
- 80. § a vasúti közlekedési hatóság feladat- és hatásköre
- 80/A. § hiánypótlás, ügyintézési határidők

A hagyományos vasúti rendszerek kölcsönös átjárhatóságáról szóló 103/2003. (XII. 27.) GKM rendelet:

Országos Vasúti szabályzat I. Kötet

Országos Közforgalmú és Saját Használatú Vasutak

- A. Általános rendelkezések:
 - 1., 8., 9. és 10. pont
- B. A hagyományos vasúti rendszer strukturális alrendszere
 - 3.1.1.1.3. Vállalati jelzési utasítás
 - 4. Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás
- C. Az Egyszerűsített Pályakorszerűsítések Műszaki Szabályozása és az Egyszerűsített forgalmi szolgálat Alkalmazásának Feltételei
 - Alkalmazási területek
 - Az egyszerűsített forgalmi szolgálat bevezetésének előírásai
 - Értekező berendezések kialakítása

Az Országos Vasúti Szabályzat II. kötetének kiadásáról szóló 18/1998. (VII. 3.) KHVM rendelet:

- I. Fejezet
 - Általános rendelkezések
 - 1.1., 1.8. és 1.9. pont
- 10. Fejezet
 - Forgalmi Szolgálat
- 11. Fejezet
 - Rendkívüli események

Az egyes veszélyes tevékenységek biztonsági követelményeiről szóló szabályzatok kiadásáról szóló 17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelet:

- 1. számú melléklet
 - Vasútüzemi Munkák Biztonsági Szabályzata
- 2. számú melléklet
 - Vasútépítési és Fenntartási Munkavégzés Biztonsági Szabályzata
-

Vasúti közlekedés biztonságával összefüggő szabályzatok, utasítások.

Vasúti közlekedés biztonságának megteremtése

- Pályahálózat működtetői – vasúti társasági – biztonsági szabályzatok, utasítások, valamint
- a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók képzése.

C. Vasúti Jelzések

Forgalmi szolgálat és forgalomirányítás

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan a hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások jóváhagyásával és a vasúti forgalommal összefüggő engedélyezéssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, valamint az esetleges intézkedésre.

Tárgyi feltételek

A tanfolyam létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnikai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel stb.)

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik az alábbi képesítésekkel, végzettségekkel:

- felsőfokú végzettség, és
- legalább 5 éves tapasztalat vasúti közlekedési hatósági területen.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag:

Vasúti jelzések

- Jelzési Utasítás
 - Jelzést adó eszközök és berendezések
 - Jelzők csoportosítása
 - Jelzőárbócok színezése

Forgalmi Szolgálat és Forgalomirányítás

- Forgalmi Utasítás
 - A forgalmi szolgálat szervezésének, irányításának, végzésének és ellenőrzésének szabályozása
 - Közlekedésszabályozó személyek
 - A közlekedésszabályozás rendszere
- Végrehajtási Utasítások
 - Állomási Végrehajtási Utasítások
 - Vonali Végrehajtási Utasítások
 - Egyéb Végrehajtási Utasítások

D. Balesetvizsgálat rendszere

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a hallgató képes legyen önállóan a hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások jóváhagyásával és a vasúti forgalommal összefüggő engedélyezéssel kapcsolatos hatósági feladatok ellátása során a jogszabályi követelményrendszernek való megfelelés ellenőrzésére, valamint az esetleges intézkedésre.

Tárgyi feltételek

A tanfolyam létszámának megfelelő befogadóképességű tanterem, szemléltetésre alkalmazott korszerű eszközök (fali tablók, multimédiás oktatástechnikai eszközök, számítógép kivetítő berendezéssel stb.)

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki rendelkezik az alábbi képesítésekkel, végzettségekkel:

- felsőfokú végzettség, és
- legalább 5 éves tapasztalat vasúti közlekedési hatósági területen.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag:

- Közlekedésbiztonsági Szervezet
- Üzembentartó biztonsági szervezet
- A súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának, valamint az üzembentartói vizsgálat részletes szabályairól szóló 24/2012. (V. 8.) NFM rendelet;
- Balesetvizsgálati Utasítás.

E. Gyakorlat

A gyakorlati órák megtartása üzemi körülmények között a gyakorlat témájának megfelelő helyszínen történik.

